

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції

15 жовтня 2025 року

Полтава
2025

Кандзюба Інга Володимирівна,
аспірантка
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В
УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ,
ІННОВАЦІЇ ТА СТАЛІЙ РОЗВИТОК**

В умовах міжнародної інтеграції України, підприємства стикаються з новими економічними, політичними та технологічними викликами, які потребують удосконалення існуючих механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю. Оскільки глобалізація та євроінтеграція створюють нові можливості для розвитку, але й підвищують ризики для національної економіки, необхідно розробляти стратегії сталого розвитку, що адаптуються до умов змінюваного міжнародного середовища [1].

Одним із основних викликів для українських підприємств є зміни в міжнародному правовому полі, пов'язані з інтеграцією країни в міжнародні економічні структури, такі як Європейський Союз, Світова організація торгівлі та інші міжнародні угоди. Ці зміни вимагають адаптації до нових торгових стандартів, митних процедур та сертифікаційних вимог. Наприклад, підприємствам потрібно відповідати європейським стандартам якості продукції та екологічним вимогам, що може вимагати значних інвестицій у модернізацію виробництва [2].

Іншим важливим аспектом є підвищення конкуренції на міжнародних ринках. В умовах відкритих кордонів та зменшення торгових бар'єрів для українських підприємств зростає конкуренція з боку іноземних виробників. Це означає, що українським компаніям необхідно постійно вдосконалювати свою продукцію, знижувати виробничі витрати та підвищувати ефективність своїх бізнес-процесів, щоб зберегти конкурентоспроможність [3].

Додатково, глобальні економічні та політичні кризи можуть мати значний вплив на зовнішньоекономічну діяльність підприємств. Валютні коливання, зміни в цінах на енергоносії або політичні нестабільності в інших країнах можуть призвести до фінансових втрат або ускладнити доступ до міжнародних ринків. Це підвищує ризики та вимагає від підприємств здатності швидко адаптуватися до нових умов [3].

Інновації в сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств є важливим елементом їхнього успішного функціонування в умовах глобалізації та інтеграції в міжнародний ринок. Одним із найбільш актуальних напрямків є впровадження сучасних ІТ-рішень, які значно підвищують ефективність операцій та дозволяють автоматизувати безліч

процесів. Наприклад, впровадження ERP-систем дає змогу автоматизувати процеси замовлень, обробки документів та управління ланцюгами постачання. Це дозволяє значно знизити операційні витрати та покращити управлінські рішення в реальному часі [4].

Також важливим інструментом стає використання технологій великих даних (Big Data), які дозволяють підприємствам більш точно прогнозувати зміни на ринку, стежити за поведінкою споживачів і оцінювати можливі ризики [4]. За допомогою аналізу великих обсягів даних компанії можуть передбачити, коли та в яких умовах зміняться ціни на певні товари чи послуги, що дозволяє оперативного коригувати стратегію діяльності.

Використання блокчейн-технологій у зовнішній торгівлі може також бути важливим інструментом для підвищення прозорості угод і забезпечення безпеки даних. Впровадження таких технологій дозволяє знизити ризики шахрайства, зменшити витрати на перевірку та обробку інформації та прискорити процеси укладання міжнародних угод.

Сталий розвиток у зовнішній економічній діяльності передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та економічних аспектів у стратегію підприємств. В умовах міжнародної інтеграції України важливо враховувати ці фактори, оскільки багато країн і міжнародних організацій вже активно запроваджують відповідні стандарти [5].

Одним із напрямків є інтеграція екологічно чистих технологій у виробничі процеси. Підприємства повинні впроваджувати екологічно сталий підхід, використовуючи енергоефективні технології, зменшуючи викиди та забруднення [5]. Це не тільки допомагає знизити витрати, але й відповідає міжнародним вимогам, що важливо для підприємств, які працюють на європейському та інших міжнародних ринках.

Соціальна відповідальність також є ключовим аспектом. Підприємства, які ведуть свою діяльність на міжнародному рівні, повинні враховувати не лише фінансові результати, а й соціальні ефекти своєї діяльності. Наприклад, важливими є створення робочих місць, забезпечення безпеки праці та участь у місцевих громадах.

Крім того, підприємства мають орієнтуватися на принципи корпоративної етики. Взаємодія з міжнародними партнерами на основі етичних норм та прозорості допомагає будувати довготривалі партнерські відносини та зменшувати ризики репутаційних втрат, які можуть виникнути в результаті корупційних скандалів або порушень прав людини.

Для удосконалення механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств необхідно внести зміни до національного правового поля. Одним із важливих кроків є спрощення процедур сертифікації та митного оформлення товарів, що дозволить зменшити адміністративні витрати та зробить зовнішню торгівлю більш ефективною. Також важливо створювати умови для безперешкодного доступу до ринків ЄС та інших партнерських країн, що вимагає гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами [1].

Державна підтримка підприємств є важливою складовою. Створення спеціальних програм підтримки для малих та середніх підприємств, які прагнуть вийти на міжнародні ринки, є одним із шляхів підвищення їх конкурентоспроможності. Залучення інвестицій у такі підприємства, а також надання податкових пільг для підприємств, що впроваджують інноваційні та сталий розвиток технології, дозволить прискорити їх інтеграцію в глобальну економіку.

Міжнародне співробітництво та партнерства також є важливими для удосконалення механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю. Підписання нових двосторонніх угод між Україною та іншими країнами дозволить полегшити умови для ведення бізнесу, знижуючи бар'єри та сприяючи розвитку торгівлі.

Нарешті, ключовим елементом сталого розвитку є підготовка кадрів. Розвиток освітніх програм у сфері міжнародного бізнесу та зовнішньоекономічної діяльності дозволить підготувати фахівців, здатних ефективно працювати в умовах інтеграції країни до міжнародних економічних структур. Підвищення кваліфікації кадрів та навчання за міжнародними стандартами стане основою для забезпечення успішної зовнішньоекономічної діяльності підприємств України [2].

Висновки: Удосконалення механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств є важливим елементом розвитку національної економіки в умовах глобальних викликів та міжнародної інтеграції. Пропоновані стратегії, інновації та механізми сталого розвитку можуть забезпечити підприємствам конкурентні переваги на світовому ринку та сприяти стабільному економічному зростанню України.

Список використаних джерел

1. Бакаєв О. В. *Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика*. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 312 с.
2. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: імплементація та виклики. – Київ: Наукова думка, 2021. – 256 с.
3. Поручник А. М. *Глобальна економіка*. – Київ: КНЕУ, 2020. – 389 с.
4. Ткаченко Т. О. Big Data та блокчейн у системі управління підприємством: інноваційні підходи. // *Економіка і управління*. – 2022. – №3. – С. 25–30.
5. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року / Кабінет Міністрів України. – Київ, 2019. – 68 с.